

May 15, 1979
Information on Bulgarian State Security
Collaboration with the "Fraternal" Security Services
in 1978

Citation:

"Information on Bulgarian State Security Collaboration with the "Fraternal" Security Services in 1978", May 15, 1979, Wilson Center Digital Archive, Archive of the Ministry of the Interior, Sofia, Fond 1, Record 10a, File 344. Obtained by the Bulgarian Cold War Research Group. <https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/110669>

Original Language:

Bulgarian

Contents:

Original Scan

СЕКРЕТНО!

Министерство на външните работи
 СЕКРЕТАРИАТ
 Рег. № 50-291 Сер. № 10
15.5 1979 г.
 БОФМЯ

СЛУЖБА
 "ИНФОРМАЦИЯ И АРХИВ"
 РАЗПОВЕРЕНО
 по Рег. № 1165
 от 28.05.2004г.

И Н Ф О Р М А Ц И Я

за състоянието на взаимодействието и сътрудничест-
 вото на органите за Държавна сигурност на МВР на
 НРБ с органите на сигурността на братските страни
 и мерки за тяхното подобряване

121

В съответствие с последователната политика на Българската комунистическа партия за всестранно сближаване със Съветския съюз, за развитие на интеграционните процеси с всички страни от социалистическата общност, органите на МВР провеждат линия на постоянно изучаване и прилагане опита на КГБ и МВР на СССР и другите братски органи като основа за усъвършенстване дейността на Държавна сигурност, Гранични войски, Народната милиция и Противопожарната охрана.

Всеки етап от сътрудничеството на Министерството на вътрешните работи с братските органи на сигурността и обществения ред разкрива все по-пълно възможностите и предпоставките, както за обединяване и координиране на усилията за успешен отпор срещу нарастващата активност на противника, така и за повишаване ефективността на цялостната многообразна дейност на министерството.

Като изхожда от решенията на XI конгрес на БКП и Националната партийна конференция, от личните указания на др. Тодор Живков, от сложността и динамизма на международната и оперативната обстановка, ръководството на министерството придава голямо значение на този плодотворен процес и оказва непосредствена конкретна помощ на подделенията за усъвършенстване формите на сътрудничеството и повишаване на неговата ефективност. От близо следи и подпомага международната дейност на МВР и отдел "Военен" на ЦК на БКП.

Ръководството на Министерството продължи да укрепва личните контакти с ръководителите на органите на сигурността от социалистическите страни и редица други приятелски държави. Изключително полезни бяха срещите на др. министър с председателя на КГБ на СССР - армейски генерал Юрий Владимирович Андропов, със зам.-председателите и някои началници на централните подделения на КГБ. На тези срещи бе направен задълбочен анализ на оперативната обстановка и съгласувани главните направления на съвместната дейност. В делова и сърдечна обстановка протечеха

124

срещите на др. министър с министрите на вътрешните работи на ПНР, ЧССР, Куба, СР Виетнам, Ирак, с отговорни служители от органите на сигурността на НР Ангола, Либия и други страни.

Разришиха се контактите на равнището на заместник-министри. Между другарите Гр. Шолов, А. Карлов, М. Минков, Ст. Савов, Д. Стоилов и К. Коларов и техните колеги от социалистическите страни бяха обсъдени някои общи проблеми и набелязани конкретни мероприятия за активизиране на сътрудничеството.

В резултат на изпълнението на Решение № Б-16 на ПБ на ЦК на БКП, на указанията на ръководството и препоръките на Колегиума на МВР от м. април 1978 г. за активизиране международната дейност на МВР, стана възможно да се направи изводът, че сътрудничеството бележи нов, по-висок етап на развитие, че расте неговата ефективност и целесъобразност. Единният план за международната дейност, перспективните планове и протоколи станаха важна форма и фактор за създаване на единен ритъм и критерии за усъвършенстване механизма на координация между органите на сигурността на страните от социалистическата общност. Пред поделенията на МВР бяха разкрити нови резерви за по-целенасочена и ритмична дейност по главните проблеми, за изграждане на трайни делови отношения с поделенията на братските органи.

През 1978 г. бяха проведени 120 от заплануваните 143 срещи за обмяна на опит и обсъждане на съвместни мероприятия, както и 320 задгранични командировки от предвидените по плана 444. Направени бяха икономии от 10 000 лева по Статия 6 /посрещане на гости/ и от около 70 000 от непроведени задгранични командировки.

От ръководството на министерството са подписани едно споразумение и два протокола, а от началниците на поделения - 18 протокола, записки и оперативни планове. През изтеклата година последните по-често

...занимаваха със задачите, произтичащи от подписаните документи, проявяваха голяма вискателност, което спомогна да се повиши дисциплината при подготовката и провеждането на срещите и мероприятията. Инициативността, активността, целесъобразността на предложенията и акуратното изпълнение на съвместните задължения определи и проявеният от страна на братските органи по-голям интерес към нашия опит.

Продължи да се усъвършенства линията на пълна синхронизация на дейността на разузнавателните управления на НРБ и КГБ на СССР. Освен обмяната на опит, взаимното информиране за състоянието и измененията в оперативната обстановка в интересувашите ни капиталистически страни, бяха проведени редица консултации и много съвместни мероприятия, които се отразяват изключително благоприятно върху цялостната дейност на ПГУ. В тази насока голяма роля игра срещата в Москва между началниците на разузнавателните управления, на която бе подложено на анализ и оценка изпълнението на петгодишния съвместен перспективен план, на оперативните планове по НАТО, САЩ, КНР, по линия на активните мероприятия и външното контраразузнаване. Набелязани бяха нови конкретни мероприятия за по-нататъшното усъвършенстване на сътрудничеството и повишаване на неговата ефективност.

Най-характерно за сътрудничеството на ПГУ с ПГУ на КГБ е неговата всеобхватност и конкретност, съвместното използване на агентура, воленето и общи разработки, провеждането на съвместни вербовъчни мероприятия, АМ и други акции. Тясно сътрудничество и взаимодействие са изградени, както в центъра, така и между резидентурите на двете управления.

През 1978 година значително се увеличи броят на съвместно водените разработки, използваната агентура и проведени активни мероприятия и акции. Разшириха се консултациите и се увеличи обмяната на информация. Много добри резултати се постигнаха по линия на съвместно проведените от ПГУ и ПГУ на КГБ 18 активни мероприятия и акции по САЩ, маоизма, Гърция и Турция, някои от които с продължителен ефект на действие. За получени положителни резултати бяха съответно наградени наши и съветски оперативни работници.

На по-висок етап премина взаимодействието на ПГУ с разузнавателните управления на другите братски органи, с които през миналата година бяха проведени повече от 16 съвместни активни мероприятия и акции, някои от които имат дълготраен ефект. Увеличи се обмяната на разузнавателна информация.

Сериозни резултати са налице в дейността по оперативно-техническото проникване до секретите на противника, която се осъществява въз основа на съвместни перспективни и конкретни планове между контраразузнавателните поделения на МВР и КГБ. Само през 1978 година с непосредственото участие на съветски специалисти бе проведено оперативно-техническо проникване в 10 обекта, в резултат от което бе придобита ценна информация от политически, военен и икономически характер, шифрови пособия, а така също бе изучена сигнална засекретяваща, шифрова и друга апаратура. С пряката помощ на съветските другари бе осъществено М-Б, М-В, и М-Г, при което копия от получената информация бяха предадени на КГБ.

Второ главно управление провежда активна съвместна дейност и с контраразузнавателните поделения на другите братски органи. С ВГУ на ФМВР на ЧССР се работи съвместно по 12 обекта. Провеждани са и съвместни комбинации за разкриване дейността на английското и други разузнавания на територията на НРБ и ЧССР. Работи се и по два случая с цел вербовка.

С контраразузнавателното управление на МВР на УНР усилията са насочени към разкриване агентура на противника, използваща за прикритие каналите на външотърговския обмен. Води се съвместна разработка на 11 туристически и търговски фирми. По обекти, представляващи взаимен интерес, са проведени 9 съвместни мероприятия.

ВГУ активно работи с контраразузнавателните отдели на МДС на ГДР. През 1978 г. са проведени 21 съвместни мероприятия по обекти на двете страни, а така също 11 съвместни комбинации с използване на наши и техни секретни сътрудници. С успех продължава работата и по някои западногермански търговски фирми, като "Хартман и Браун", "Телефункен", "Манесмайнекспорт" и др. Съвместната работа по линия на международния туризъм се регулира с ежегодни планове.

Положителни са тенденциите в развитието на сътрудничеството и с контраразузнавателните поделения на МВР на УНР, МВР на ПНР, МВР на Куба.

Второ главно управление провеждаше съвместни мероприятия с братските органи по контраразузнавателното обезпечаване на международните прояви - конгреси, конференции, симпозиуми и др. на наша и чужда територия. В тази връзка бяха координирани действията по заподозрени в услуга на противника чужденци, придобита бе документация и информация от взаимен интерес.

Значително се подобри взаимодействието с оперативните групи на КГБ и другите братски органи, работещи през летния сезон по Черноморското крайбрежие /КГБ-6, ГДР - 7, ЧССР - 4, ПНР - 4 служители/. Под ръководството на ВГУ оперативните групи на братските органи и окръжните управления на МВР - Варна, Бургас и Толбухин проведоха 76 съвместни мероприятия, работиха по 178 сигнала за измяна на родината, шпионаж, валутни спекулации и др. Реализирани бяха 8 обекта, на 26 лица бе предложено да напуснат страната, към 4 лица е подходено оперативно. За очит за бягство, незаконна търговия и др. бяха задържани 93 граждани на ГДР, 35-на ЧССР, 15-на ПНР, 9-на УНР. Установено беше, че противникът активно използва за подривна и вербовъчна работа изселили се от социалистическите страни евреи, които по време на почивката си на Черноморието, установяват много контакти с български граждани и граждани на братските социалистически страни.

Взаимодействие при провеждането на вербовъчни и други оперативни мероприятия на наша територия провежда ПГУ с ПГУ на КГБ и разузнаването на ГДР. През 1978 година бяха проведени успешни мероприятия в това отношение.

С все по-голяма деловитост и конкретност се характеризира взаимодействието на VI управление на МВР с V управление на КГБ и със сродните поделения на другите братски органи. През 1978 година ръководството на управлението проведе среща с почти всички поделения на братските органи и подписа двегодишни перспективни планове. Отределящ принос за срочното

ефективно решаване на сложните задачи в тази толкова важна област от оперативната дейност, каквато е борбата с идеологическата диверсия на противника, имат ръководството на V управление на КГБ и неговите представители у нас.

Съвместно с V управление на КГБ се разработват 32 подривни центрове и организации /над 50 оперативни дела с повече от 100 обекта/, при което се използват 35 агента.

Установени бяха сътрудниците на радиостанция "Свобода", на българската секция на "Свободна Европа" и техните връзки в НРБ и СССР. По най-активните от тях се водят 11 дела. В резултат на съвместната дейност бяха създадени условия за контролиране и прихващане каналите им за връзка с отделни антиобществени елементи у нас. Подготвя се почвата за оперативна игра чрез внедряване на наш агент в "Свободна Европа". С успех се осъществи кампанията за разобличаване подривната дейност на посочените радиостанции и клеветническо-подстрекателските действия на техните екипи чрез излъчване по радиото и телевизията на повече от 80 предавания и няколко документални филми и публикуване в печата повече от 500 материали. Благодарение на тези мерки бяха пресечени опитите на противника да провокира остри подривни акции срещу нашите страни по време на Белградската среща и други международни прояви. Аналогични мероприятия бяха реализирани за парирание на антибългарската пропаганда, подета на Запад по повод смъртта на изменниците Г.Марков и Вл. Симеонов.

Със съвместни усилия бяха разработени и осъществени мероприятия срещу най-активно действащите против НРБ, СССР и останалите социалистически страни ръководители и емисари на НТС, БПФ, БОД, "Лигата за защита правата на човека", "Международната амнистия", Световната ционистка организация, Световния еврейски конгрес, Американския еврейски комитет, арменската националистическа организация "Дашанкютюн", Виенския филиал на агенция "Сохнут" и документационния център, Световната сефарадска федерация и еврейските общности в СФРЮ и СРР, Славянската

религиозна мисия, организацията "Подполен евангелизъм", Ватикана и др.

Информацията, получена от маршрутираните зад граница / в Израел, много западни страни, СФРЮ и СРР/ агенти на VI управление на МВР и V управление на КГБ, бе използвана за разобличаване плановете и действията на световния ционизъм срещу СССР, НРБ и другите социалистически страни. Установен бе контрол върху един от нелегалните канали за пренасяне на националистическа литература, извършване на контрабандна и друга престъпна дейност. Конкретни съвместни мерки са предприети за осуетяване на намеренията на американската ръководна администрация да създаде в САЩ автономна арменска единица, която да противопостави на Съветска Армения. Продължава оперативната игра с протестантските религиозни центрове за предотвратяване на техните действия да създадат у нас широка нелегална мрежа на религиозна основа. Осуетен бе опит на Бруклинския център да възстанови йеховистката секта у нас. Целенасочените съвместни мероприятия допринесоха за засилване на нашето влияние и завоюване на ръководни позиции в Световния съвет на църквата, за укрепване позициите на Християнската мирна конференция в икуменическото движение.

Ефективно противодействие оказват VI управление и V управление срещу плановете на противника да обедини и по-активно да използва като реална сила срещу нас вражеската емиграция от страните от социалистическата общност. Правят се успешни опити да се установи пряк и траен контакт с противника, с оглед осъществяване на настъпателни мероприятия и нанасяне на изпреварващи удари.

Продължават съвместните усилия за все по-целенасочена агентурно-оперативна дейност по 28 международни организации, центрове и институти, използвани от специалните служби на противника за идеологическа диверсия сред интелигенцията и младежта, в това число: Международния ПЕН-клуб, фондацията "Александър фон Хумболт", ДААД /ФРГ/, АЙРЕКС /САЩ/, центъра "Великобритания-Източна Европа", Института по балканистика /Гърция/ и др.

През миналата година VI управление проведе много съвместни мероприятия по отношение на "Дойче веле", "Би-би-си", "Гласът на Америка" по международни църковни организации, Ватикана, Световния съвет на църквите, Християнската мирна конференция, различните ционистки и други реакционни организации, както и на международните форуми с X управление на ФМВР на ЧССР, III отдел на МВР на УНР, III департамент на МВР на ПНР, с II отдел на МВР на Куба. Ръководството на управлението поддържа близки и делови контакти с ръководителите на посочените поделения.

Усилено бе използвана агентурата на сродните управления на всички братски органи за осуетяване подривните планове на противника във връзка със състоялите се през годината международни форуми - Световния конгрес по социалогия, Световния конгрес по славистика, 56-я конгрес по история на медицината, Световния фестивал на младежта и студентите в Хавана, 63-я Световен конгрес на естерантистите.

Съвместно се действа за разширяване на нашите позиции и оказване на положително влияние по каналите на международния научен културен, младежки и спортен обмен. По отделен план се изпълняват редица мероприятия за придобиване информация за намеренията на противника на Олимпиада - 80 в Москва.

Разширяват се и укрепват връзките на III управление ДС с военноконтраразузнавателното управление на КГБ. Двете управления успешно сътрудничеха за обезпечаване космическия полет с участието на български космонавт. С III управление на КГБ бяха осъществени съвместни мероприятия по контраразузнавателното обезпечаване на проведеното КШУ "Союз-78", транспортирането на нова материална част, проведените на светска територия стрелби, състоялото се в НРБ съвещание с началниците на ГШ на армиите от страните на Варшавския договор. Управлението работи в тясно взаимодействие и с военноконтраразузнавателните поделения на другите братски органи по време на учения и маневри, провеждани от войските на Варшавския договор.

метично и професионално ниво под ръководството на квалифицирани преподаватели. ВСИ "Г. Димитров" установи през миналата година по-близки контакти и съвместен разширен план за взаимодействие по всички катедри и сектори. От съвместни авторски колективи се разработват учебници, лекции, оперативни задачи, съветски професори изнасят лекции в нашата школа и пр. Решиха се и редица проблеми, свързани с подготовката, третодготовката и стажа на нашите лектори.

Предварителното уточняване на темите, насоките и оперативните интереси на подразделенията на министерството с всяка една братска страна поотделно, решаването на някои въпроси, свързани с обработката и реда на изпращането на информацията, се отрази положително на качеството и количеството на информационния поток. От получените в ПГУ от братските органи общо 2727 политически информации 1492 са използвани за информиране на партийното и държавното ръководство.

Най-голям брой информации са получени от КГБ. Синтезирани и проверени, те обхващат почти всички по-важни политически събития, които стават в света. От КГБ са получени през 1978 г. 1 300 информации; от ГДР-187, от ФМВР-245, от МВР на УНР-265, от МВР на ПНР-160, от МВР на Република Куба - 95, от МВР на МНР - 15.

Увеличи се обмяната на научно-техническа информация. През посочения период ПГУ е получило 1192 научно-технически информации, 973 от които са от ПГУ на КГБ. Голяма част от тези информации са намерили практическо приложение и са използвани в икономиката. В същото време ПГУ е изпратило на братските органи 729 научно-технически информации, в това число по военно-стратегически въпроси. Дадената висока оценка на някои от тях свидетелства за големите възможности в това отношение.

На братските органи ПГУ изпрати 458 политически информации в които не се включват предоставените на съветските другари 5 413 информационни материали получени през годината от източници на управлението. Инициативата материалите на управлението многократно са получавали положителна оценка от братските органи. Второ главно управление изпрати на братските органи 42 обработени информации, III-то управление - 30, а VI-то управление - 37. На съветските другари се предоставят и всички материали получени по агентурни

път и в резултат на оперативно-техническите мероприятия. Значително се увеличи изпращането на материали от проведените мероприятия по линия на IV отдел, Обмяната на информация между военните контраразузнавателни подразделения на МВР и КГБ .

Изграждането на единната система СООД е по-висш и перспективен етап на сътрудничеството. Създаването на единна картотека за засечените от органите на сигурността граждани на капиталистическите страни изключително много ще съдействува за успешната разработка на обектите. III отдел на МВР поддържа пряка връзка с другарите от КГБ и своевременно изпълнява задълженията си по изграждането на СООД.

Освен обмяна на обработена информация ежедневно на братските органи се изпращат и се получават от тях голямо количество писма и шифрограми с данни и сведения за различни лица от капиталистическите страни, с молба за проверка по картотеките и провеждане на оперативно-технически мероприятия.

За издигане сътрудничеството на министерството с КГБ на високо равнище и разширяването му във всички звена на подразделенията най-голяма роля има колективът на представителството на КГБ на СССР при МВР на НРБ и лично неговият ръководител др. Иван Тихонович Савченко. Съветските другари извършват ежедневно огромна организаторска и координационна дейност, подсказват идеи, дават съвети, напомнят и препоръчват нови методи, разкриват неизползуваните възможности. Всички съвместни действия и мероприятия се фокусират в представителството, което организира, координира, съгласува и привежда в действие взетите решения, компетентно и акуратно урежда всички възникнали въпроси.

Все по-активно се използват за съвместна дейност представителите у нас на ФМВР на ЧССР, МДС на ГДР, МВР на УНР, МВР на ПНР, МВР на Република Куба, МВР на СР Виетнам. Второ главно управление и VI управление използват тяхна агентура, провеждат съвместно

комбинации. Особено активно в това отношение работи др. Ян Бокър от ФМВР на ЧССР. С представителите на братските органи през 1978 г. се работи по 21 обекта, получиха се интересни сведения за изказвания и за поведението на членовете от дипломатическия корпус.

През 1978 г. представителите на МВР в социалистическите страни разгърнаха по-широка съвместна дейност със съответните братски органи. Оперативната група в Москва работи по 141 сигнала за изясняване противообществена и вражеска дейност на наши граждани. Проведоха се 13 агентурни комбинации с агенти на оперативната група в Москва. Др. Челиев /в Хавана/ предаде 16 сведения на кубинските другари за поведението на младежи от капиталистическите страни преди и по време на XI фестивал на младежта и студентите. Др. Борис Димитров в Берлин участва в 6 комбинации, проведени от поделенията на министерството по обекти в Западен Берлин. По данни, получени от сътрудник на др. Пенко Сопков /в Будапеща/, заедно с унгарските другари бе разкрита група от български и унгарски граждани, занимаващи се с кручни валутни афери. Др. Стефанов и Шопов /в Прага/ проведоха важни съвместни мероприятия по обект "Хамелеон", заподозрян в шпионаж. Представителите оказваха активна помощ на поделенията на министерството при провеждане на съвместни мероприятия със съответните братски органи.

Нов момент в международната дейност на министерството през миналата година е установяването на лични контакти с ръководството на МВР на СР Виетнам, разширяване взаимодействието с МВР на МНР, приемане на обучение у нас на служители от органите на сигурността и делегации от НР Ангола. Отправена бе покана към ръководството на МВР на НР Бенин да посети НРБ и пр. Успешно протекоха разговорите с делегацията на Секретариата на МВР на Либия за изпращане официално на оперативен работник за обслужване на българските граждани в тази страна.